

การพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนราชินี
THE DEVELOPMENT OF INJURY PREVENTION MODEL FOR PRIMARY
STUDENTS IN RAJINI SCHOOL BANGKOK

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการระบบสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2549

วิทยานิพนธ์ การพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนราชินี
The Development of Injury Prevention Model for Primary Students in Rajini School Bangkok

ชื่อนักศึกษา นางสาวสมจิตนา คำพินิจ

รหัสประจำตัว 464021

สาขาวิชา การจัดการระบบสุขภาพ

ปีการศึกษา 2549

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนารูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียนโรงเรียนราชินี และศึกษาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของเด็กนักเรียน ผู้ปกครองและครูภายหลังการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1- 6 ของโรงเรียนราชินี กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ราย แบ่งเป็น ช่วงอายุ 6 – 8 ปี 120 คน ช่วงอายุ 9 – 12 ปี 280 คน และผู้ปกครอง 393 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม แบบรายงานการบันทึกอุบัติเหตุของโรงพยาบาลและการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม ในระหว่างการพัฒนาแบบและการร่วมกิจกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติวิเคราะห์และPaired Sample t-test ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาปรากฏดังนี้

1. ปีการศึกษา 2547 มีนักเรียนได้รับบาดเจ็บจากอุบัติเหตุในโรงเรียน ร้อยละ 75.51 สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการสะดุดล้มหรือถูกชนล้มขณะวิ่งเล่นในโรงเรียน โดยพบในเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนต้น อายุ 6 – 9 ปี เฉลี่ยเดือนละ 3 ครั้งต่อคนต่อปี ทั้งนักเรียนหญิงและนักเรียนชายเกิดอุบัติเหตุซ้ำประเภทมีความถี่เท่ากัน ช่วงเวลาที่เกิดส่วนใหญ่เป็นช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน บริเวณที่เกิดอุบัติเหตุส่วนมากเป็นบริเวณใต้ต้นไม้ซึ่งเป็นที่เล่นกีฬา สนามกีฬาที่มีพื้นเป็นปูนหยาบและบันไดทางขึ้นตึกเรียน
2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอุบัติเหตุในนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ อายุ ระดับการศึกษา และความพิการของนักเรียน
3. รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุในนักเรียน ประกอบด้วยระยะของการพัฒนา 3 ระยะ คือ การสร้างสัมพันธภาพที่ประทับใจจากเด็กสู่ครู การร่วมดูแลใส่ใจความปลอดภัยของนักเรียนและ

ระยะของการร่วมกันดำเนินการป้องกันอุบัติเหตุที่ชัดเจนและต่อเนื่อง รูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นมา นั้น มีผลช่วยเพิ่มพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุและลดการบาดเจ็บของนักเรียน โรงเรียนมีการจัดการ กับสิ่งแวดล้อมเสี่ยงมากขึ้น ครูมีการนำการป้องกันอุบัติเหตุสอดแทรกในกิจกรรมการเรียน การสอนผ่านสื่อต่าง ๆ มากขึ้น และมีการจัดการเชิงบริการเพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงเรียน มากขึ้นภายใต้มาตรฐานของโรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัย ครูพยายามให้การบริการสุขภาพ เชิงรุกที่มีการนำข้อมูลการเกิดอุบัติเหตุของเด็กมาใช้ เพื่อให้เกิดพฤติกรรมเชิงป้องกันผ่านสื่อ การสอนการปฏิบัติกรพยาบาลและการมีส่วนร่วมในการบริหารงานภายในโรงเรียน

4. การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุของนักเรียนและผู้ปกครองภายหลังการ ใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น พบว่า สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กนักเรียน ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

การศึกษาครั้งนี้เสนอแนะว่า รูปแบบที่ได้จากการศึกษานี้ เป็นรูปแบบเฉพาะของโรงเรียน ราชนิ การนำไปใช้อาจใช้ได้ ในโรงเรียนที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับโรงเรียนราชนิหรือมีการปรับ ให้สมกับบริบทของโรงเรียนนั้น ๆ พร้อมทั้งนำรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ภายใต้การดำเนินการตามมาตรฐานของโรงเรียนสร้างเสริมความปลอดภัย

คำสำคัญ : อุบัติเหตุ เด็กวัยเรียน การป้องกันอุบัติเหตุในโรงเรียน รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุ ในนักเรียน

Thesis Title	Development of Injury Prevention Model for Primary Students in Rajini School Bangkok
By	Miss Somjitana Khampinit
Identification No.	464021
Degree	Master of Science (M.S.)
Major	Health System Management
Academic Year	2006

ABSTRACT

The purpose of this action research was to develop injury prevention model for primary students in Rajini school. A purposive was study to change students, parents and teachers behavior after developing injury prevention model. A purposive sample of person : 120 from students age 6 – 8 years and 280 students age 9 – 12 years and 393 parents was selected.

The research process was base on a mutual collaborative approach among the researcher, students, parents and teachers in school. The process was action research using participant observation, planning, acting and reaction. This study was conducted from March 2004 to May 2005. Data was collected by means of in – depth interviews participatory observation and pre – post test questionnaire. Content analysis and Paired t- test were used. The presentation of finding is both descriptive and analytic form.

Major finding:

1. In 2004 students were injury from accident in Rajini school, reported level as high (75.51 %). The most cause of injury which was falling, they play and run in your school found Prathom 1 – 3 age 6 – 9 years, at time 11 – 12 o'clock was found two genders was male and female. The incident of injury is 3 times per person per year The content play ground and the ladder of the school building are the most areas of accident events.

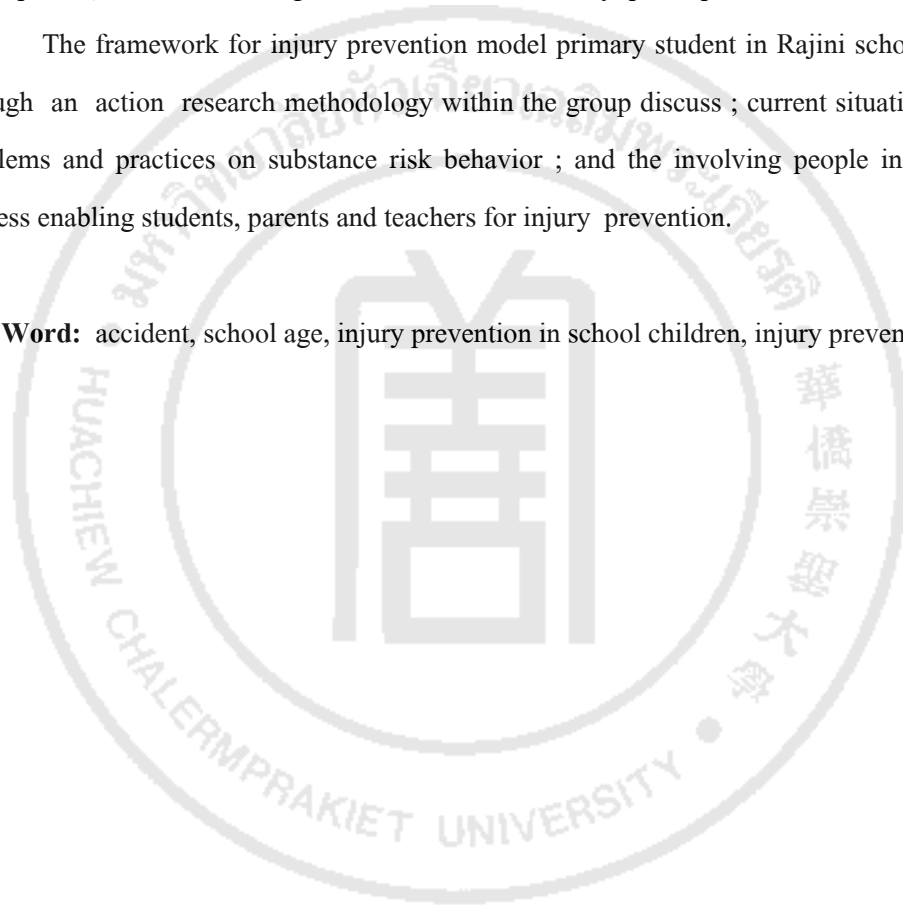
2. The factor of injury in school was found that age factors, education factor and disability factor showed statistically significant.

3. The development of injury prevention model for primary students in Rajini school was consisted of 3 phases: initiating impressive care relationship; continuing care collaboration in

injury prevention; and continuing developed injury prevention model. The developed model made for behavior injury prevention of students, manage risk environment for changing the risk behavior and increasing safety behavior. The developed model was conducted by ; 1) Exploring current situation of student injury in school from incident report ; 2) Analyzing and reflecting the factors and condition of accident in primary student ; 3) Empower student, parents and teachers to develop specific activities under the related roles and responsibilities of the participants ; and 4) Practicing the creative activities by participants.

The framework for injury prevention model primary student in Rajini school developed through an action research methodology within the group discuss ; current situations of health problems and practices on substance risk behavior ; and the involving people in the learning process enabling students, parents and teachers for injury prevention.

Key Word: accident, school age, injury prevention in school children, injury prevention model

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพักษณ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.วนิดา ศุรงค์ฤทธิชัย กรรมการที่ปรึกษาร่วมได้ เสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมตลอดทั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลธิ ทองวิเชียร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เรณู พุกบุญมี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้รับความสมบูรณ์ครบถ้วน

ขอขอบพระคุณคณะอาจารย์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ผู้วิจัย และเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยทุกท่านที่คอยช่วยเหลือและดูแลผู้วิจัยในขณะศึกษาตลอดจนจบหลักสูตร

ขอขอบพระคุณท่านผู้จัดการและครูใหญ่โรงเรียนราชินี ที่อนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณคุณครูแผนกประถมศึกษาทุกท่านที่ให้การสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ทุกคน ตลอดจนผู้ปกครองทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณพี่สินีที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดการศึกษา ขอขอบคุณพลังใจจากเพื่อนร่วมหลักสูตรวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการจัดการระบบสุขภาพ) ที่ ๆ น้อง ๆ เพื่อนครูราชินี ที่ห่วงใยและคอยให้กำลังใจอยู่เสมอ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณบุพการี ครูอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้เป็นเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยหวังว่า วิทยานิพนธ์เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานด้านการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องการป้องกันอุบัติเหตุในเด็กวัยเรียน

สมจิตนา คำพินิจ